

פניני הפרשה

* יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים *

© נייד: 052-7654216 © כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. © דוא"ל: 7654216@gmail.com

לבחור בחיים

בסיום פרשת נצבים נאמר: "העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ - החיים והמות נתתי לפניך, הברכה והקללה, ובחרת בחיים, למען תחיה אתה וזרעך" (דברים ל', י"ט). ומפרש רש"י: "אמר להם: הסתכלו בשמים שבראתי לשמשכם - שמא שינו מדתם? שמא לא עלו כתקנתם? הסתכלו בארץ - שמא שינתה את דרכה? שמא לא הוציאה עשבים ופרות כדרכה?".

ותמה על כך הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל בספרו דרש משה: מה שייך להביא את השמים והארץ כעדים על קיום הברית, והרי הם אינם ברי-בחירה כלל - אין להם יצר הרע, אין להם את ההתמודדות שיש לאדם, וכבר אמרו חז"ל (סוכה נ"ב ע"ב): "אלמלא הקב"ה עוזרו - אינו יכול לו"?

ומתרץ על פי דברי הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ג ה"ט), שכתב: "כל הכוכבים והגלגלים - כולם בעלי נפש ודעה והשכל הם, ומשבחים ומפארים ליוצרם כפי השגתם, כמו המלאכים". והנה המלאכים האומרים שירה, ודאי שיש להם הכרה עצומה בגדלות הבורא, בראותם את גדולתו, וכל פעולתם ושירתם היא מכח ראייתם - כך האדם שנמצא בעולם הזה, למרות שהעולם הוא מלשון "העלם", אם רק יפתח את עיניו ויתבונן בכל הבריאה, מיד ישבח ויפאר ויבחר בחיים. ואם כן, הקל וחומר הוא: אם השמים והארץ שאינם מקבלים שכר, עושים באימה וביראה רצון קוניהם, קל וחומר האדם שיכול לזכות על ידי מעשיו בשכר טוב.

הגאון רבי יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל (בית הלוי) היה רגיל להחדיר באנשים את האמונה הפשוטה בהשגחה פרטית. ופעם, בעיר בריסק, בא לפניו יהודי שבור ורצון - חנות הצעיפים שלו, המלאה בסחורה ללא מכס, נכללה ברחוב שנסגר בידי המשטרה לצורך בדיקה מדוקדקת. האיש חרד לגורלו - הן מהחרמה, הן ממשפט פלילי. נכנס עמו מרן ה"בית הלוי" לחדר, סגר את הדלת, והתחיל ללמוד עמו בפרק ד' של נפש החיים, בו מבואר כי "ה' הוא הא-לקים, אין עוד מלבדו". בדבקות ובהפנמה - עד שנתמלא ליבו של האיש באמונה פשוטה. והנה, כעבור זמן קצר באו להודיע: המשטרה סיימה את הבדיקות - ולא נגעה כלל בחנותו. השוטרים סימנו בטעות את החנות ככזו שכבר נבדקה...

במיעוט שחוק

כשחיבר היעב"ץ את ספרו "לחם שמים" על המשניות, בא אליו עם הארץ אחד והקשה: "רבנו, והלא בברכת 'המוציא' מברכים המוציא לחם מן הארץ?". השיב היעב"ץ בחיוך: "אכן, 'לחם שמים' הוא לתלמידי חכמים, 'לחם מן הארץ' לעמי הארץ..."

עצה טובה

ישנם תוקעים בשופר שבמקרה שהם צריכים לחזור מחמת טעות וכדומה, הדבר מוריד להם את הביטחון העצמי להמשך התקיעות. כדי למנוע מצב זה, מומלץ לשנן לעצמו: לא קרה כלום. גם אם טעיתי - זה אנושי. מי שחושב שהוא אמור לתקוע בשלמות גמורה - הרי הוא בעל גאווה! מן הראוי לציין מעשה שסיפר הגרש"ז ברוידא זצ"ל ר"י חברון שבהיותו בחור בישיבה ניגש להיות ש"ץ וטעה בדבר מסוים. מחמת כך היה קשה לו להמשיך להתפלל כבתחילה. לאחר התפלה ניגש אליו הסבא מסלבודקא זצ"ל ואמר לו בנזיפה אבהית: "בעל גאווה! בעל גאווה! וכי אסור לאדם לטעות?...". מלים אלו חדרו ללבו - והפכו ליסוד בחייו.

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"כתיב 'אשת חיל מי ימצא' שאין מי שימצאנה בחוץ ואין לה מכיר. לא כן האשה היצאנית כתיב בה 'ומוצא אני מר ממות' את האשה' בה"א הידיעה, זאת אומרת האשה הידועה שהכל מכירים אותה - היא מר ממות".

("מגיד חדשות ח"י עמ' תט"ז).

גפרית ומלח שרפה כל ארצה (כ"ט כ"ב)

אפשר לפרש בדרך רמז: "כל" נוטריקון כבד לב, ואמר הכתוב "ומלח שרפה", היינו שהכשרת הכבד והלב להוציאו מידי דמו - הוא ע"י "מלח" ואח"כ "שרפה", היינו צלייה, וכמ"ש בש"ע י"ד (סימן ע"ב ס"א ברמ"א שם) דבלב יש מחמירים שלא לבשלו רק לצלותו בלבד. ובסימן ע"ג ס"ה כתב הרמ"א [וכ"ה בקיצור ש"ע החדש סימן ו' פ"ג ס"ה] גבי כבד דיש למולחו קצת לפני הצלייה. ע"ש. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן • עובדיה חן

ההכרעה בידים שלנו!

שם: מפעילים שירים, עושים 'על האש'...

השעה היעודה מתקרבת, והם ממשיכים לקפץ בזחיות בפארק ומחלקים לעוברים ושבים מיני מתיקה כאות שמחה. חמש דקות לפני השעה עשר, מנהל הבנק מביט בשעון ואינו מאמין שמישו יכול לפספס הזדמנות כזו.

השעה עשר מגיעה והם מחליטים לישן קצת תחת אחת הסככות בפארק. ו...זהו זה. הזמן חלף.

מנהל הבנק מתקשר להודיע להם כי הם פספסו את הזדמנות חייהם והחוב הגדול נותר בעינו.

נו, מה הייתם חושבים עליהם?...

רבתי - זעק הרב יגן - האם הזוג הזה הוא לא אנחנו?!

בורא עולם נותן לנו הזדמנויות למחוק חובות של מליונים! כל עברה וחטא זה חובות של דינים ויסורים, והבורא מציע לנו כעת בראש השנה לעבר הליך פשוט: המלכת ה', קבלות ותשובה - והוא מוחק לנו הכל!

אדם חכם תופס את עצמו, מנצל את ראש השנה להתחזקות, ואלו אדם סכל מנצל את ראש השנה לשירים מנוחה ומאכלים "על האש" ומפספס את ההזדמנות.

זכיה כזו מגיעה אלינו לא פעם ביובל אלא פעם בשנה - חבל להחמיץ!

מגיד המישרים הגאון רבי נסים יגן זצ"ל ספר באחת מדרשותיו חובות הלהבות על זוג שלקח הלוואה גדולה מהבנק. הבנק פרס להם את ההלוואה לכמה תשלומים חדשיים, אלא שלמרה הצער, הזוג לא הצליח לעמוד בהחזרים ונכנס לחובות. החוב החל לצבור רביות וגדל מדי חדש בצורה משמעותית עד שהגיע לסכום עצום של מליון דולר!

עכשו אני רוצה לשאל אתכם - פנה הרב יגן לקהל - תארו לעצמכם שמתרחש ארוע נדיר וחריג. מנהל הבנק שלהם מחליט כי לרגל יובל שנים ליסוד הבנק, הוא עורך הגרלה בין כל לקוחות הבנק, והזוכה המאשר יזכה למחיקת כל חובותיו.

ההגרלה אכן נערכת, ומי עולה בגורל? אותו זוג. איך הם ירגישו באותו רגע? ... לא יהיה מאשר מהם. הם מקבלים כעת את החיים שלהם בחזרה.

מנהל הבנק מתקשר בשמחה ומבשר להם: "מזל טוב! עלייתם בגורל. כעת, כל אשר נותר לכם לעשות כדי לזכות במתנה הנדירה, הוא פשוט להגיע מחר לבנק בשעה עשר בבקר, להצטלם עם עובדי הבנק - והחוב מבטל".

מה היה עושה כל זוג אחר במקומם? ... כבר מלפנות בקר היו ממתינים בכניסה לבנק.

ומה אותו זוג אוילי בוחר לעשות? ... לא תאמינו... בשעה שמונה בבקר, הם הולכים לפארק וחוגגים

עשרת הדברות - לתקוע בשופר

5. ❖ **אחיזה** - לפעמים שופר נשמע טוב לתוקע בו, אבל מצלצל צורם למי ששומע מבחוץ. לכן, תמיד כדאי להביא מישהו שיאזין לך מהצד בזמן התקיעה - כדי לבדוק אם הצליל חד, נעים ו"מהדהד" היטב.

6. ❖ **ניסוי בושל** - אל תתן את השופר לאנשים אחרים כדי 'לנסות' לתקוע (מלבד הבעיה ההלכתית בר"ה). לפעמים המנסים למיניהם אינם מיומנים די הצורך והשופר מתמלא ברוק. (מר שמעון קינן הי"ו).

7. ❖ **נפילה** - יש להיזהר מאוד מנפילת השופר על הקרקע. החומר הקרני שבו עלול להתנפץ בדיוק כמו כל כלי קרמיקה וזכוכית. (הנ"ל).

8. ❖ **ייבוש** - מיד לאחר ראש השנה, יש להעמיד את השופר בחלון במקום בו יש שמש ואויר על מנת שיתייבש באופן מוחלט. (הנ"ל).

9. ❖ **אחסון** - את השופר מומלץ לשמור במקום מוצל ולא אטום (כמו מעל ארון), בתוך תיק בד שיכול לנשום ולא בשקית ניילון אטומה. (הנ"ל).

10. ❖ **הרחקת עש** - השופרות מושכים עש, ולכן כדאי לשים בקרבתם נפטלין ישן (אפשר לקנות נפטלין ארוז ולנקוב את האריזה במחט בכמה נקבים). (הנ"ל).

1. ❖ **הידוק** - יש להתרגל להדק היטב את השפתיים על השופר (לא חזק מידי) כדי שהקול יצא חזק וצלול ובלי מאמץ. תרגול מוקדם של הידוק השפתיים על השופר מונע גם את פציעת השפתיים מהחיכוך עם השופר. (הרב ישראל שיינפלד הי"ו).

2. ❖ **שליטה בנקודה** - לב התרגול לשליטה בטכניקת התקיעה נמצא בשחרור האויר מנקודה אחת מרוכזת וקטנה ככל האפשר. לכל אחד נקודה ספציפית על השפתיים שבה השליטה שלו היא מקסימלית - חשוב למצוא את הנקודה הזו ולחזק אותה. (מר שמעון קינן הי"ו).

3. ❖ **הברת הכלי** - יסוד הצלחת התקיעה בשופר אינה הכנסת אויר לשופר אלא קול שנוצר מחמת הרעדת השפתיים (כמו פ' רפויה פ... פ... פ...), כשתפקיד השופר להגביר את הקול היוצא מהשפתיים. בשלב ראשון צריך להתרגל ליצירת קול על ידי רעד השפתיים, ובשלב שני לעשות את אותה פעולה עם השופר. (הרב ישראל שיינפלד הי"ו).

4. ❖ **מקצב** - כדי לתרגל את אורך התרועה הרצוי, כדאי שהתוקע יתרגל לעצמו מקצב של ארבעה "כוחות" (הבזקי קול קצרים) יחד ארבע פעמים.

הוא - היה אומר + ביאור אמדות והנהגות חז"ל על ידי הכרת אישיותם ואורח חייהם

רב נחמן בר יצחק - בקי בחסרות ויתרות ובטעמים

רב נחמן בר יצחק היה בקי מאוד במסורת התנ"ך ובחסרות ויתרות. כך הוכיח מרן ראש הישיבה זצ"ל בארים נסי קידושין (ס"ו ע"ב) מיותר מעשרה מקומות בש"ס, כמו בשבת (דף כ"ח ע"ב) אמר רנב"י מקרן כתיב. וכן הביא שם מגיטין (דף ל"א סע"ב) שרנב"י היה מבני סורא דדייקי קראי. ולכן כתב בארים נסי על דברי הגמרא שם: "אמר רב נחמן וי"ו דשלום קטיעא היא", שנראה שזהו רנב"י. ושוב מצא שבילקוט שמעוני (ריש פרשת פינחס רמז תשע"ב) ובדק"ס הגירסא "רב נחמן בר יצחק".

והנה בברכות (ס"א ע"א) מקשה רב נחמן בר יצחק מהפסוק "וילך אלקנה אחרי אשתו". ומעירים תוספות שם שלא נמצא פסוק זה בכל המקרא. לחומר הקושיא, משער מרן בארים נסי שם שאולי פסוק זה נאמר בנבואת אחיה השילוני שמביאים ממנה בספרים פסוקים שמוזכרים בגמרא כפסוקים. ומחזק זאת בכך ש"חלילה לחשוד ברנב"י שטעה בפסוקי תנ"ך, והוא היה בקי בהם כ"כ ואפילו בחסרות ויתרות כדאיתא בכל הש"ס אמר רנב"י מקרן כתיב (שבת דף כ"ח ע"ב), בסכת כתיב (סוכה דף ט' ע"ב), ורב כתיב (מגילה דף ט"ו ע"ב), ועוד".

ובארים נסי ברכות (ס"ב ע"א) הוסיף שמסתמא רנב"י היה בקי גם בטעמי המקרא. ומצא לזה סמך במה שאמר שם רנב"י שאין מקנחין בימין מפני שמראה בה טעמי תורה. ומילתא אלבישיהו יקרא.

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז זצוק"ל

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ד שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם המנהג לפתוח את ההיכל בעת קריאת פיוט "עת שערי רצון להפתח"? ואם כן, האם זה מחייב את הקהל לעמוד?

תשובה: אין צריך לעמוד, והמנהג בתנוס לפתוח את ההיכל.

שאלה: כהן שמאוד משתוקק לעלות להפטרות יונה במנחה של יום הכיפורים, האם מותר להקל לו לעלות אחר כהן ולוי?

תשובה: אסור. אלא אם כן יצאו הכהנים מבית הכנסת ויעלו ישראלים במקום כהן ולוי, ואח"כ יכנס זה ויעלה למפטיר.

שאלה: אדם שנוהג לעשות ביום כיפור תענית דיבור, האם יכול לעשות מי שברך או (להבדיל) השכבות, או לתת דרשה לציבור?

תשובה: יכול לעשות, יש בזה זיכוי הרבים, ואינו גורע משכר תענית דיבור.

שאלה: במחזור "איש מצליח" ליום הכיפורים הביאו בסוף תפלת נעילה את הפסוק "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך", אלא ששינו שם את סדר המלים בפסוק וכתבו "לך אכול לחמך בשמחה" וגו'. ושמעתי שעשו כן לפי שר"ת "אכול בשמחה לחמך" "אבל" ב"מ. ואני עני אחר בקשת המחילה תמה וכי מפני סימנא בעלמא נשנה פסוק מהמקרא?

תשובה: מה שכתבנו "לך בשמחה אכול לחמך", הוא על פי דברי הכה"ח סי' ר"ך (אות י"א) בשם הכלבו ור"י החסיד. וכיו"ב כתב הבא"ח פרשת נצבים (אות כ"א) גבי תכתבנו לחיים טובים. ועיין ברכ"י סימן ר"ך וסוף סימן תקפ"ב. ודו"ק.

שאלה: בישיבתנו הנהגנו מתן פרסים כספיים על ציוני מבחני בקיאות, ויש לנו תחושה שכל עסקם ומתנם של הבחורים הוא בריוח הכספי. האם יש לבטל זאת?

תשובה: עדיף ללמוד שלא לשמה ומתוך כך יבואו לשמה.

חידת השבוע

היכן מצינו מנהג "משלוח מנות" לא בפורים?

הפתרון: בערב ראש השנה. הרב פרי חדש (או"ח סי' תקפ"א) כתב בזה"ל: "ונוהג אני לשלוח מנות וכו' בערב ראש השנה, כדכתיב (נחמיה ח) "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם", וכתוב שם הלאה "וילכו כל העם לאכול ולשתות ולשלוח מנות". ומסופר שפעם בערב ראש השנה נכנס אל הרה"ק בעל האמרי אמת מגור יהודי ספרדי מבני ירושלים ובידו משלוח מנות עבור הרבי... וקם האמרי אמת וקבלו ממנו בחביבות, כשהוא אומר: "נו, הפרי חדש היה רב דירושלים!" מבלי לפרש יותר. חיפשו המקורבים ומצאו את דברי הפרי חדש הנ"ל.

נר ה' נשמת אדם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מו"ל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com